

שבטילה באחד ומאה. ותרומה זו שבטלה ברוב מותרת לזר⁽⁴⁾.

רבה, שהיה כהן, היה מבטלה לתרומת חוץ לארץ ברוב. ואוכלה לה בימי טומאתו.

רב הונא בריה דרב יהושע, כי מתרמי ליה **חמרא דתרומה**, כשהיה לו יין מתרומת חוצה לארץ, **הוי רמי**, היה נותן לתוך כלי אחד, **תרי נטלי שני ספלים** יין דחולין, ו**חדא נטלא** וספל אחד יין דתרומה. והיינו, שהיה מערב שני חלקים של יין חולין עם חלק אחד של יין תרומה.

ומכאן ואילך, רמי **חדא ושקיל חדא**. היה נוטל מאותה התערובת שבכלי ספל אחד יין, ומניח בכלי ספל יין אחר של תרומה. ובצורה שכזאת היה מבטל את כל התרומה.

ואמר שמואל: תרומת חוצה לארץ — אוכל והולך ואחר כך מפריש. דמשייר כדי תרומה ממה שאוכל, ומפרישה לאחר אכילה⁽⁵⁾.

מדין תורה חיוב הפרשת תרומות ומעשרות הוא רק בארץ ישראל. ונביאים שהיו בזמן חורבן הבית הראשון התקינו שיהיו מפרישין תרומות ומעשרות גם בכבל מפני שהיא סמוכה לארץ ישראל.

והחכמים שהיו אחר דורו של עזרא תקנו שיהיו נוהגות אף בארץ מצרים ובארץ עמון ומואב מפני שהם סביבות ארץ ישראל⁽²⁾.

להלן בסוגיה כמה דינים בהן הקילו בתרומת חוצה לארץ מתרומת ארץ ישראל⁽³⁾.

אמר רבא: תרומת חוצה לארץ, שחובתה מדרבנן — **אין בה משום כהן המסייע בבית הגרנות**. דלא חמירא כל כך.

רב חמא יחיב לשמעיה. היה נותן למשמשו שהיה כהן, תרומה בשכרו.

אמר שמואל: תרומת חוצה לארץ בטילה ברוב חולין. מה שאין כן תרומה דאורייתא

הרשב"א כתב שחלת חו"ל אין בה משום טבל, וכן פסק בפסקי חלה [שער ד'], וכן נקט בעל המאור שאינה טבולה כל עיקר. ועיין בר"ש [פ"ד דחלה משנה ח'] ובמאירי חולין צח ב, ובטור [יו"ד שכ"ג] שהלכו בדרך זו. והוסיף הראב"ן [סימן ג"ד], שההפרשה בסוף נתקנה רק בכדי שלא תשכח תורת תרומה.

וכתב מהרי"ט אלגאזי [פ"ד אות מ"ד] ובית מאיר [יו"ד שם] שלדברייהם לא גזרו טבל בעיסת חו"ל אלא חייבו אותה במצוות הפרשה בעלמא, כמו חיוב ראשית הגז, שאינו אוסר את הצמר. ובאמת אם לבסוף לא יפריש חלה, אינו עובר איסור באכילתו. ועיין חלקת יואב [או"ח י"ד] שהוכיח כן. אולם בדרך אמונה [תרומות פ"א צה"ל י"ח] דחה הראיה מדברי הראשונים,

2. עיין רמב"ם תרומות פ"א ה"א.

3. יש הסוברים שתרומת חוצה לארץ דסוגיין כוללת אף את סוריא. ויש סוברים שאין סוריא בכלל.

ויש אומרים שכל הארצות הסמוכות אינם בכלל. והסוגיה כאן היא רק לגבי תרומה של כבל שהיא יותר מרוחקת משאר מקומות ואין חשש שתתחלף בתרומת הארץ. דרך אמונה פ"ז מתרומות ס"ק ג"א.

4. ועיין בתוס' שהכוונה שיאכלנה כהן טמא.

5. הראשונים והאחרונים דנו במסכת ביצה [ט א] כיצד מועילה הפרשה אחר אכילה.